

HALLINTOVALIOKUNNAN LAUSUNTO 31/2010 vp

Hallituksen esitys pysäköinninvalvontaa koskevan lainsäädännön uudistamiseksi

Lakivaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 10 päivänä marraskuuta 2010 lähettäessään hallituksen esityksen pysäköinninvalvontaa koskevan lainsäädännön uudistamiseksi (HE 223/2010 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi lakivaliokuntaan samalla määrännyt, että hallintovaliokunnan on annettava asiasta lausunto lakivaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Jaakko Rautio, oikeusministeriö
- lainsäädäntöneuvos Pertti Normia, sisäasiainministeriö
- lakimies Jenny Koivisto, Suomen Kuntaliitto.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- liikenne- ja viestintäministeriö
- Poliisihallitus.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan uudistettavaksi pysäköinninvalvontaa koskeva lainsäädäntö. Esityksen tavoitteena on ennaltaehkäistä pysäköintivirheitä ja antaa entistä monipuolisemmat ja tehokkaat keinot puuttua niihin sekä parantaa kiinteistön omistajien ja haltijoiden mahdollisuuksia päättää kiinteistön käyttämisestä ottaen huomioon myös ajoneuvojen kuljettajien sekä omistajien ja haltijoiden oikeusturva.

Esitykseen sisältyvän julkista pysäköinninvalvontaa koskevan lakiehdotuksen mukaan pysäköinninvalvonnasta huolehtisivat poliisi sekä kunnallinen pysäköinninvalvoja ja pysäköinnintarkastaja, jos kunnassa on järjestetty kunnallinen pysäköinninvalvonta. Lain soveltamisalaan kuuluisivat pysäyttämistä, pysäköintiä ja pysä-

köintikiekon käyttöä sekä joutokäyntiä koskevat rikkomukset.

Pysäköintivirheestä voitaisiin määrätä 20—80 euron suuruinen pysäköintivirhemaksu. Samasta jatkuvasta pysäköintivirheestä voitaisiin määrätä enintään kolme pysäköintivirhemaksua. Ajoneuvoon voitaisiin kiinnittää sen liikuttamisen estävä rengaslukko, jos pysäköintivirhe on jatkunut kaksi vuorokautta tai jos samalla ajoneuvolla on tehty viisi pysäköintivirhettä, joista määrätty lainvoimaiset pysäköintivirhemaksut on maksamatta. Joutokäyntirikkomuksesta voitaisiin määrätä pysäköintivirhemaksu. Vähäisestä pysäköintivirheestä ja joutokäyntirikkomuksesta voitaisiin antaa huomautus tai luopua toimenpiteistä.

Pysäköintivirhemaksua ja rengaslukkoa koskevasta päätöksestä voitaisiin tehdä oikaisuvaatimus pysäköinninvalvojalle, jonka päätöksestä voisi hakea muutosta hallinto-oikeudessa. Tämän jälkeen muutosta voitaisiin hakea korkeimmassa hallinto-oikeudessa, jos se myöntää valitusluvan.

Esitykseen sisältyvän yksityistä pysäköinninvalvontaa koskevan lakiehdotuksen mukaan yksityisellä alueella ja maastossa voisi pysäköintiä valvoa kiinteistön omistaja tai haltija, jotka voisivat myös siirtää oikeuden valvoa pysäköintiä muulle henkilölle. Yksityisestä pysäköinninvalvonnasta tulisi tehdä ilmoitus aluehallintovirastolle, joka voisi velvoitteiden vastaisesta menettelystä antaa pysäköintiä valvovalle huomautuksen, velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai kieltää toiminnan määrääjäksi.

Luvattomasta pysäköinnistä voitaisiin veloittaa valvontamaksu, jonka määrä saisi olla enin-

tään sama kuin vastaavalla alueella tehdystä pysäköintivirheestä määrättävä pysäköintivirhemaksu. Samasta jatkuvasta luvattomasta pysäköinnistä voitaisiin veloittaa kolme valvontamaksua. Pysäköintiä koskevat ehdot ja valvontamaksu luvattoman pysäköinnin seuraamuksena olisi ilmoitettava selvästi havaittavalla ja yksiselitteisellä tavalla. Jollei valvontamaksua suoritettaisi vapaaehtoisesti, maksun saamiseksi olisi nostettava kanne käräjäoikeudessa.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutettaviksi ympäristönsuojelulakia, ajoneuvojen siirtämisestä annettua lakia sekä hallinto-oikeuslakia.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan syksyllä 2011. Lakien täytäntöönpanon vaatimien toimien vuoksi lait voivat kuitenkin tulla voimaan aikaisintaan kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esitykseen sisältyvän julkista pysäköinninvalvontaa koskevan lakiehdotuksen mukaan pysäköinninvalvonnasta — pysäyttämisen, pysäköinnin, pysäköintikiekon käytön ja joutokäynnin valvonnasta — huolehtii myös vastaisuudessa poliisi ja poliisin ohella kunnallinen pysäköinninvalvonta, jos sellainen kunnassa tai sen osassa on järjestetty. Kunnallisesta pysäköinninvalvonnasta vastaa nykyiseen tapaan kunnallinen pysäköinninvalvoja. Tarkoitus on, että käytännön toimintaa hoitavat pysäköinninvalvojan alaisuudessa nykyisten valvonta-apulaisten sijasta virkanimikkeen muuttumisen myötä pysäköinnintarkastajat.

Hallintovaliokunta katsoo, että poliisin toiminnan tulee keskittyä rikosten torjuntaan ja tutkintaan sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen. Pysäköinninvalvonnasta huolehtiminen olisikin pyrittävä keskittämään käytännössä laajalti kunnallisen pysäköinninvalvonnan tehtäväksi, vaikka tehtävä jää säädettävällä lailla vielä kuulumaan kunnan vapaaehtoi-

sesti ottamiin tehtäviin. Pysäköintiin puuttumisen tulisi koskea poliisia vain lähinnä sellaisissa tapauksissa, joissa väärinpysäköinti aiheuttaa vaaraa liikenneturvallisuudelle taikka muutoin vaarantaa yleistä järjestystä tai turvallisuutta. Ajoneuvojen siirtämisestä annetussa laissa (828/2008) on omaksuttu kanta, jonka mukaan poliisi päättää ajoneuvon siirtämisestä vain, jos ajoneuvon pysäköinnistä aiheutuu vaaraa liikenneturvallisuudelle (5 §:n 3 momentti).

Valiokunta pitää tärkeänä, että säädettävällä lailla velvoitetaan ilmoittamaan poliisille vastaisuudessa niistä tilanteista, joissa pysäköintivirheestä on aiheutunut tai on voinut aiheutua vakavaa vaaraa tai haittaa, sekä pelastustielle pysäköinnistä. Poliisilla tulee tällöin olla myös mahdollisuus kirjoittaa rangaistusvaatimus, vaikka pysäköintivirhemaksu olisikin jo annettu. Tällöin maksu on luonnollisesti peruutettava.

Valiokunta kiinnittää saamansa selvityksen perusteella rengaslukon käyttämiseen ja ajoneuvon siirtämiseen liittyen lakivaliokunnan huomiota tilanteisiin, joissa sama henkilö pysäköi

toistuvasti virheellisesti esimerkiksi kadulle tai pihalle saman yhtiön autoja hyvinkin lyhyellä aikavälillä. Lisäksi on syytä todeta, että käytännössä ulkomaalaisilla rekisteritunnuksilla tapahtuvaan virheelliseen pysäköintiin on vaikea puuttua pysäköintivirhemaksulla, jota ei voida ulkomailta periä.

Julkisesta pysäköinninvalvonnasta annetussa lakiehdotuksessa ehdotetaan, että sisäasiainministeriön asetuksella säädetään tarkemmin muun muassa kunnallisen pysäköinninvalvojan vaateuksesta, kunnallisen valvontahenkilöstön virkamerkistä sekä virkapuvusta ja tunnusmerkistä (23 §). Lisäksi mainitun ministeriön asetuksella säädettäisiin myös rengaslukolta vaadittavista ominaisuuksista. Valiokunta toteaa, että kunta-hallinto ja kuntatalous kuuluvat nykyisin sisäasiainministeriön sijasta valtiovarainministeriön toimialaan. Tämän vuoksi hallintovaliokunta esittää lakivaliokunnan harkittavaksi, että ase-

tuksenantovaltuutta tarkistetaan ensimmäisen lakiehdotuksen 3 §:n 1 momentin ja 23 §:n 2—5 kohdan osalta siten, että tarkempia säännöksiä antaa valtiovarainministeriö. Liikenne- ja viestintäministeriö puolestaan vastaa tieliikennettä ja liikenneväyliä koskevista määräyksistä. Tältä osin lakiehdotuksen 23 §:n 1 kohdassa tarkoitettu toimivalta säätää asetuksella rengaslukolta vaadittavista ominaisuuksista kuuluisi luontevasti liikenne- ja viestintäministeriölle.

Yksityisen pysäköinninvalvonnan osalta valiokunta tähdentää, että erityistä huomiota tulee kiinnittää oikeusturvaan sekä yksityisen toiminnan laatuvaatimuksiin ja valvontaan.

Lausunto

Lausuntonaan hallintovaliokunta esittää,

että lakivaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2010

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Antti Rantakangas /kesk	Heli Järvinen /vihr
vpj.	Tapani Mäkinen /kok	Elsi Katainen /kesk
jäs.	Marko Asell /sd	Petri Pihlajaniemi /kok
	Thomas Blomqvist /r	Raimo Piirainen /sd
	Maarit Feldt-Ranta /sd	Lenita Toivakka /kok
	Juha Hakola /kok	Unto Valpas /vas
	Rakel Hiltunen /sd	vjäs. Veijo Puhjo /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ossi Lantto.